

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/10/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416205064
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6416205064.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, vo veci starostlivosti o maloletého E. Q., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Ul. T. M. XX/XX, XXX XX N. A. M., t.č. Ul. A. X/XX, XXX XX N. A. M., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny W. Q., pracovisko N. A. M., dieťa rodičov - matky P. Q., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Ul. T. M. XX/XX, XXX XX N. A. M., t. č. H. X, XXX XX W., A. a otca P. D., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Ul. A. X/XX, XXX XX N. A. M., o zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky, o odvolaní kolízneho opatrovníka proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12P/29/2016-5 zo dňa 28. 06. 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 28. 06. 2016 vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že matka maloletého (ďalej aj „matka“) sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletého E. Q., nar. XX. XX. 2004 (ďalej aj „maloletý“, resp. maloleté dieťa“) do jej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi maloletého (ďalej aj „otec“) prispievať na výživu maloletého výživným v sume 70,- Eur mesačne, vždy k 25. dňu v mesiaci do rúk matky, počnúc dňom 01. 06. 2016. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že po dohode so starou matkou maloletého (ďalej aj „stará matka“), ktorej bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, má od 18. 04. 2016 maloletého v osobnej starostlivosti v A.. Aktuálne býva u svojho otca K. Q. v trojizbovom kompletne zariadenom byte v A.. Maloletý navštevuje Q. ročník v A., P. W.-Y. od 27. 04. 2016, pričom v škole chodí na F. aj W. krúžok. Podľa názoru matky si maloletý na nové rodinné prostredie si zvykol a chce s ňou zostať v A.. Matka ďalej uviedla, že sa stará v A. o maloletého Y.. Maloleté deti majú v A. svojho lekára i svoju zdravotnú poisťovňu.

Okresný súd mal preukázané, že maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn 9P/77/2014 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky W. D., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „stará matka“). Zo šetrenia pomerov bolo zistené, že maloletý sa zdržiava u svojej matky v A., v meste W.. Od 27. 04. 2016 je žiakom Základnej školy P. W.-Y., C. XX, XXX XX W.. Podľa názoru okresného súdu maloletý má svoj obvyklý pobyt v A., preto súdy Slovenskej republiky (a teda ani Okresný súd Žiar nad Hronom) nemajú právomoc konať a rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Právomoc vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu má A. X. H., pričom ide o neodstrániteľný nedostatok podmienok konania.

2. Proti uzneseniu okresného súdu kolíznym opatrovník podal v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu zrušil a vo veci po vykonaní dokazovania rozhodol. Uviedol, že maloletý sa od 18. 04. 2016 do 24. 06. 2016 nachádzal v osobnej starostlivosti matky v A.

a od 24. 06. 2016 sa nachádza v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. V súčasnosti maloletý žije so starou matkou. Maloletý pred kolíznym opatrovníkom vyjadril svoj názor k veci. Vyslovil želanie, že „chce byť u starkej, u starkej je mu dobre.“ Poukázal na to, že v mesiaci apríl 2016 odišiel s matkou do A.. Bývali v meste W.. Bolo mu tam zle. V A. chodil do školy. V škole mu bolo zle. V škole mal „plno“ kamarátov. Učil sa po A.. Nerozumel A.. Do A. pôvodne preto, aby „vyskúšal“, ako to tam vyzerá. Matka s ním v júni 2016 prišla na Slovensko, aby ho v jeho škole vyskúšali zo slovenčiny, matematiky a vlastivedy. Matke po návrate na územie Slovenskej republiky povedal, že sa už do A. nechce vrátiť. Matka uviedla, že s maloletým v A. nemala výchovné ani zdravotné problémy. Pripravovala sa s ním na vyučovanie. V A. chodil na K., v škole navštevoval W. i F. krúžok. V A. má maloletý školu i praktického lekára.

3. Stará matka vo vyjadrení k odvolaniu kolízneho opatrovníka navrhla, aby maloletý zostal naďalej v jej starostlivosti. Súhlasila s odvolaním kolízneho opatrovníka. Uviedla, že maloletý aktuálne býva s ňou, navštevuje X. ročník X Základnej školy v N. A. M.. Má svoju detskú lekárku v N. A. M..

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a/, b/ CSP zrušil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

7. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

8. K porušeniu práva na súdnu ochranu podľa citovaných ustanovení by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej alebo právnickej osobe (Uznesenie ÚS SR I.ÚS 35/1998).

9. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že maloletý je na základe rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom č.k. 9P/77/2014-18 zo dňa 23. 10. 2014 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky W. D., nar. XX. XX. XXXX.. Matka podala dňa 07. 06. 2016 návrh na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. Maloletý sa na základe dohody starej matky s matkou v období od 18. 04. 2016 do 23. 06. 2016 zdržiaval u matky v A.. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 26. 06. 2017 vyplynulo, že maloletý sa od 24. 06. 2016 nachádza nepretržite v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky na území Slovenskej republiky v N. A. M., pričom sa nechce presťahovať do A..

10. V zmysle článku 8 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej aj „Nariadenie“) súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Nariadenie nedefinuje, čo sa rozumie pod „obvyklým pobytom“. Súd musí tento pojem vykladať vždy v súlade s cieľmi a účelom uvedeného nariadenia a otázku obvyklého pobytu dieťaťa musí posudzovať v každom jednotlivom prípade na základe individuálnych skutkových okolností toho - ktorého prípadu. Treba zdôrazniť, že pre právomoc je určujúci čas začatia konania na súde. Po začatí konania zostáva súdu v zásade zachovaná právomoc, aj keby dieťa počas konania nadobudlo nový obvyklý pobyt v inom členskom štáte (zásada perpetuatio fori). Zmena obvyklého pobytu dieťaťa počas konania preto sama o sebe ešte neznamená zmenu alebo zánik právomoci .

11. Obvyklý pobyt maloletého v zmysle čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností sa určuje podľa kritérií trvania, pravidelnosti, podmienok a dôvodu fyzickej prítomnosti dieťaťa v danom štáte, pričom sa berú do úvahy miesto a podmienky školskej dochádzky dieťaťa, ako aj rodinné

a sociálne väzby v danom štáte (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo326/2008 z 12. 03. 2009, sp. zn. 5Cdo 313/13, 5Cdo 86/14 z 28. 10. 2014).

12. Podľa názoru odvolacieho v posudzovanej veci nie je možné vyvodiť záver ohľadne bydliska maloletého v A. vychádzajúc zo skutočnosti, že maloletý sa v čase podania návrhu dočasne zdržiaval v A., a to v období od 18. 04. 2016 do 23. 06. 2016. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý sa zdržiaval na území A. na základe dohody medzi starou matkou a matkou za účelom zistenia, či sa maloletý dokáže adaptovať na nové podmienky, nové vzťahy, prekonať rečovú bariéru v cudzom štáte. Pretože na strane maloletého nedošlo k adaptácii na nové prostredie, k vytvoreniu sociálnych väzieb, k prekonaniu rečovej bariéry, maloletý sa vrátil na územie Slovenskej republiky dňa 24. 06. 2016, pričom už v čase rozhodovania okresného súdu (dňa 28. 06. 2016) sa maloletý nachádzal na území Slovenskej republiky. S prihliadnutím na dĺžku trvania jeho pobytu v cudzine (cca dva mesiace), dôvodu fyzickej prítomnosti maloletého v danom štáte je možné vyvodiť jediný záver, že jeho pobyt nespĺňal kritériá pravidelnosti a podmienok, rozvoja sociálnych väzieb, z ktorých by bolo možné určiť obvyklý pobyt maloletého na území A..

13. Podľa ustanovenia § 112 ods. 1 CMP na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

14. Pretože v čase začatia konania maloletý mal bydlisko v N. A. M., a to u starej matky, do náhradnej starostlivosti ktorej bol zverený súdnym rozhodnutím, miestne príslušným súdom na konanie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému (zverenie maloletého matke) je Okresný súd Žiar nad Hronom.

15. Keďže v posudzovanej veci neboli splnené podmienky pre zastavenie konania, nakoľko v právomoci okresného súdu bolo konať o návrhu matky a taktiež aj rozhodnúť, odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. a/, b/ CSP zrušiť, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).